

23. JAN 1928

40-Kp
2 példány

Biblioteca Universității din Cluj

Cluj

ROMÂNIA ÉS AZ UTÓDÁLLAMOK
EGYETLEN MAGYARNYELVÜ KÉPES

GYERMEK LAPJA

imborá

K.SÁVELY-D.

Megjelenik havonta 3-szor minden hó 10, 20 és 30. ára

FŐSZERKESZTŐ:
BENEDEK ELEK

TARTALOM JEGYZÉK:

- Ósi Almos: A csodaszarvas regéje.
- Ignác Rózsa: Társzerzők.
- A hős törpe. (Kép.)
- Vajda István: Nyuszi.
- Tamás érdeklődik (Beszélgetés Edisonról II.).
- Stánci néni nadselü gondolata.
- E-ó: Jön a vonat!
- D. Berde Anna: Bagoly naplója.
- E-ó: A meséskönyv.
- F. Vadnay Hermin: Balatoni rege.
- Beszámoló a nyári vakációról.
- Elek nagyapó: A dicsekvők.
- Tíz fogas kérdés. (Pályázat eredmény).
- Szerkesztői üzenetek.
- Fejtörő.

1928. JANUÁR 20.

2 szám

ROMÂNIA

A csodaszarvas regéje

Irta: Osi Almos.

Gyere csak, fiam, esik az eső,
Esik az eső, ázik a mező.
Szép mesefákról gyöngyszemek hullanak,
Mindegyik gyöngyszem tükre a nuhtnak.

Amíg a gyermek kék szeme hallgat,
Árad a sodra mesefolyónak:

Ennek előtte sok ezer éve
Messze keletnek távoli földjén
Élt egy hatalmas nép fejedelme,
Fejedelemnek két dali fia.

Szép mese, ugy-e? ...

Száz ifju, lovas, barna vitézzel
Vadászni indult a két királyfi.
Rengeteg erdők végtelen mélyén
Csodaszép szarvas toppan eléjük.
Fán nem is szarvas, csoda tiündérlény.

(Mátyóc, Csehszlovákia.)

Reggeltől estig üzték a szarvast,
Mint a sebes szél, ezer határon,
Hegyeken, folyókon, mezőkön, erdön.
Egyszer csak eltűnt, mint a szép álom.

És ott maradtak azon a tájon.
Amint portyáztak kies tisztáson.
Egyszerre szemük, szájuk elállott.
Száz barna vitéz ilyet nem látott.
Ámélkodnak a mesés látványon:
Ispiláng játszó, száz szőke lányon,
Ispiláng lánokban virágos sátor...
A fejedelem két lánya táncolt.

Nosza, köréjük, ifjú legények!
— A lányok ajkán elhal az ének.
Nyeregbe kaptak a száz leánnyal.
Száz barna legény száz szőke lánnyal.
Boldogok voltak. Még ma is élnek.
— Az egyik párnak vagy te is sarja.
Onnan van az, hogy kék a te szemed,
Míg a hűgödnak a szeme barna.

T á r s s z e r z ő k

Irta: Ignác Rózsa.

En éppen tökmagot ettem a pad alatt. Német óra volt. Fél füllel hallottam a mellérendelt mondatok históriáját. Ugy éreztem, teljesen mindegy, hogy hova rendelik a mondatokat. Az a fő, hogy velem nem rendelkeznek, hogy még nem rendeltek deklinálni a tábla elé. A tökmag igen jó volt. Szép, lapos, napon száradt tökmag. Sercegettem az ujjaim között és mélyebbre sunyítam fejemet a pad alatt. Ekkor valaki a lábamra lépett. Felfigyeltem. Ez csengetésnek felelt meg, telefon csengetésnek. A másik pillanatban már a fülemben bugott második szomszédoknak, Irénnek a hangja:

— Te! Nagyszerű eszmém van! Irjunk ketten egy szindarabot. Adjuk be az önképzőkörnek. Ha sikerünk lesz, kinyomtatjuk. Minden példány elkél. Sok pénzünk lesz. Aztán irunk más, új darabokat. Rengeteg pénzt szerzünk. Vesszünk majd egy repülőgépet. Én úgy is pilóta leszek, női pilóta. Az igen érdekes. Repülünk majd. Te ülsz hátul, én kormányozok, aztán — — — te, adj egy kis tökmagot.

Egy kicsit meglepődtem. De nem vesztettem

el a lélekjelenlétem. Különösen az utolsó mondat nem engedte, hogy átadjam magam a meglepetés érzésnek. A tökmagról volt szó. Egy pillanatig hallgattam, aztán energikusan válaszoltam:

— A terv jó, tökmagot azonban nem kapsz. Amint megtettem ezt a nagyfontosságú kijelentést, egyszerre nagy önbizalom szállt meg. Teljesen kibujtam a pad alól és egyenesen a tanár felé néztem. Irén éppen válaszolni akart, a mikor kihívtak felelni. Ó, merész álszomszédom, kárörömmel vigyorgott; én diadalmasan zsebre dugtam három megmaradt tökmagot, kimentem a tábla elé és — bebundáztam.

Ilyen körülmények között született és alakult ki társszerzőségiünk gondolata.

Délután együtt ültünk vén körtefánk alatt. A virágba borult fa ontotta drága illatát, zümmögtek a méhek s lábunk előtt bogarak futkároztak a fűben. Megszállt az ihlet. Irén ceruzát s papírt tartott a kezében. Enyhe szellő vibrált a légtérben. Csak témánk nem volt még. Egyszerre mégis támadt egy gondolatom. Közöltem is:

— Legyen benne két hős szerelmes, egy zord, hajlíthatatlan apa és erkölcsi igazságszolgáltatás — a szerelmesek javára.

Irénnel megvetően legyintett:

— Itt nem arról van szó, hogy mi legyen benne, az a fő, hogy a cím meglegyen. Aztán minden megjön. A téma is. Szerintem, nem kell a tartalmat előre elgondolni. Elég a cím. Ha az megvan, az ember mindjárt tud valamit komponálni. Már ha tehetség az ember — és végig nézgett önmagán.

— Te, — feleltem — írjunk fel címeiket s huzzunk sorsot.

— Nem, — mondá Irén — álljunk szóba egy kis gyerekkel és a legelső szava, amit mond, legyen a cím. Ha tudsz írni, mindenről tudsz, akár milyen butaság legyen is a szó, amit mond.

Én ezt a módot nagyon geniálisnak találtam és így megsemmisülve beleegyeztem. Kimentünk az utcára. Mindjárt a kapunk előtt jött egy pöttyöm leányka, ölében nagy halom virággal. Rászóltam:

— Na, mi az, te kis gyerek?

— Tulipán, — felelte a csöppség mosolyogva.

Csakugyan tulipán volt a köténykéjében. Összenéztünk. Aztán visszamentünk a kertbe, a hol Irén nagy betűkkel ráírta a papírra:

Tulipán.

Én alája jegyeztem: Tragédia 3 felvonásban.

Azután írni kezdtünk. Írtunk, 5 perceként felváltva. Az egyikünk elolvasta, amit a másik írt s igyekezve beleilleszkedni annak a gondolatmenetébe, saját ihlete szerint „alkotott” tovább. Néhol nagy zavarok keletkeztek, mert mindenikünk mást-mást akart. Amit az Irén hőse mondott, nem fért össze az én hősi jellemével, s mivel tulajdonképpen egy személy volt a mi két külön hősiünk, nagy zavarok keletkeztek. Valóságos szóháború dult a papíron. Így nem csoda, hogy mire a nap lebukott a virágos fák ágai között, még csak az első felvonás elején „bonyolódott” a tragédia.

Én irtam:

„Endre” (a hős halkán keresztül lopózik a színen, magával hozza cserépben a „csoda”-tulipánt és mély sóhajjal az asztalra helyezi): Tulipán, aranyvirágú csoda tulipán! Te tanuja vagy boldogságomnak és boldogtalanságomnak egyaránt. Sokágu, szinpompás, híres csoda, te láttad, hogy ő szeret. De láttod azt is, hogy a kevély, zord, hajlíthatatlan apa — letelt az öt perc. Irén átvette a papírt és folytatta:

„Rendőrként” (egyenruhásan megjelenik, Endre szavait félbeszakítja): A híres csalást, az emberek bolondítására kitalált csoda tulipánt ezennel lefoglalom. A törvény nevében. Önt pedig letartóztatom.

Amíg Irén ezeket írta, én a vállán áthajolva

belenéztem az írásba. Megdöbbenve olvastam a rendőri közeg szemtelen beleavatkozását. S bár Irén már elejétől kezdve igyekezett izgalmas, detektív-regényszerű mozzanatokkal beleszőni, ki-mondhatalan fájdalommal láttam, hogy egy mondattal tervem megsemmisült. Most már el volt döntve a tragédia sorsa. Én írni akartam fantasztikus, csoda-virágról, mese-tulipánról, melynek tulajdonosai a szinpompás virág sugárzó fényétől örök szerelemre gyulnak, s melynek kiolthatatlan lángjától az apai önkény ellenzése is elenyézik.

És tessék! Irén már az első oldalon kifejti, hogy a csoda-tulipán tulajdonképpen csak csalás, kitalálás, mert hiszen a világot csalja azzal az öreg Péter, Endre apja s hogy egyedüli értéke abban áll, hogy jelenléte a fiatalok szívében meleg érzéseket ébreszt. Ennyit megenged nekem Irén, s amikor én örülve ennyi engedménynek, gyorsan felhasználva az alkalmat, beleszövök Endre hős részéről egy kis meghatározást, Irén hidegzuhanyként ható mondatával egyszerre mindent tönkre tesz. A rendőrként megjelenése végleg detektív drámává süllyeszti az én nagyszerűnek gondolt tragédiámat. Kedvtelenül folytatom tovább az írást, néhány oldallal tovább befejeződik egy felvonással a drámámvá törpült három felvonásnak s tragédiának tervezett mű. Az apát csalásért börtönbe dugják. A tévedésből letartóztatott Endre rejtelmes módon megszabadul. Az apát megtöri a szegény, enged és a fiatalok sok vihar után egymásé lesznek.

Mire a nap egészen lebukik, mi is készen vagyunk. Irénnek csillog a szeme. A nap búcsú-sugaraiban diadalt lát: közös műünk diadalát. Én azon gondolkodom, hogy a nap mindennap egyformán lemegy és hogy az életben is nagy álmok beteljesítése helyett egyszerű, mindennapi megoldások jönnek. Mint éppen a mi nagy-nagy álmódott műünknek is. Igen szomorú vagyok, s csak az a bennem derengő, homályos gondolat vigasztal, hogy a nagy mű talán az én elgondoláomban sem fedte volna teljesen a tragédia fogalmát.

Két hét múlva az önképzőkörben egyik osztálytársunk felolvasta gondosan lemásolt művünket. Irénnel együtt ültünk a leghátulsó padban és igen izgatottak voltunk. Én a kötényemmel babráltam. Véletlenül éppen az a kötény volt rajtam, amit az „eszme” megszületésekor viseltem. A szindarab zajos tetszést váltott ki. A bíráló sikerületre minősítette s csupán azt a kifogást találta, hogy a téma nem éppen gyerekeknek való. De tekintve, hogy a jelige mögé rejtőzött gyerek író ezt a „nem éppen gyerekeknek való témát” jól feldolgozta, a dicséret megilleti. A Kör elfogadta a bíráló véleményét s felderült várakozás közepette a jeligés boríték felbontásához fogott a titkár. Irén megszorította a kezemet. A titkár feltépte a borítékot. Ebben a pillá-

natban mindaketten a pad alá süllyedtünk. A titkár olvasta: Irták: Erdélyi Irén és Ignác Rózsa.

Nagy taps zugott fel. Éljenek a szerzők! Hol vannak a szerzők? — kiáltották.

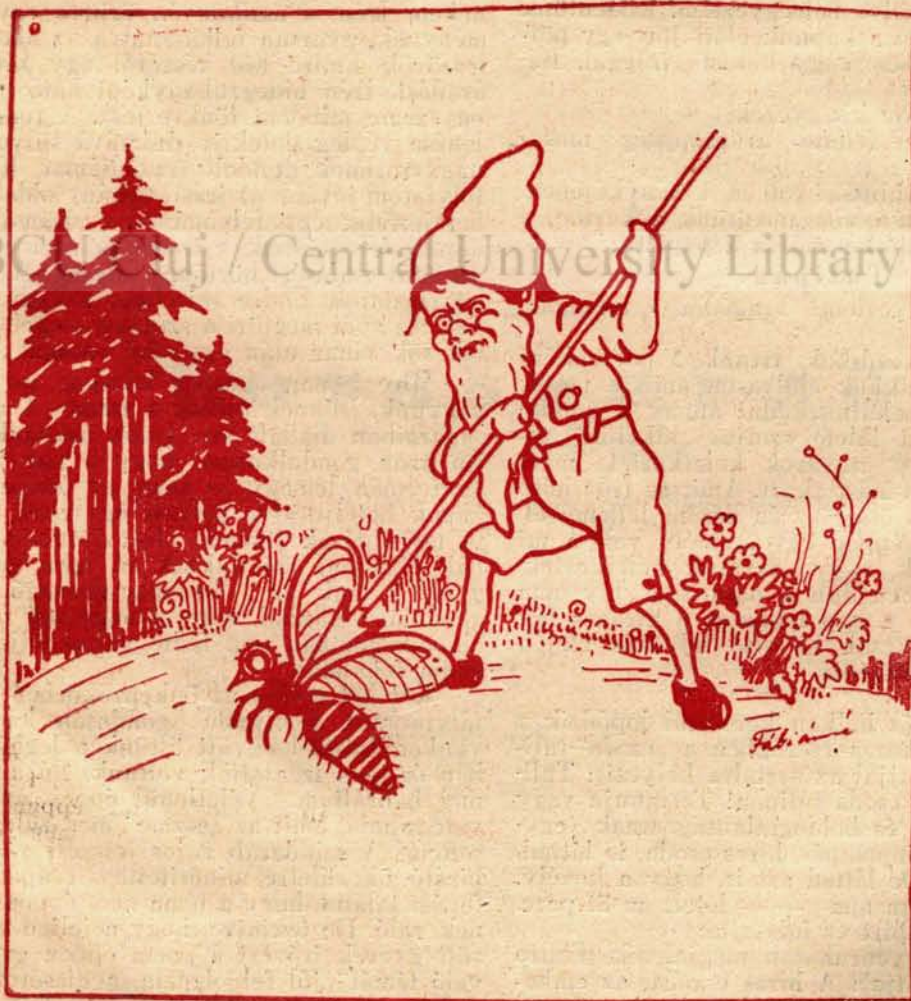
— Te szégyelled magad? — kérdeztem sugva Iréntől.

— Világért sem, — felelte Irén önérzetesen s felemelkedett. Utána én is. A kör zugott a nevetéstől s a tapstól, amikor meglátta a pad alól kibujó két hőst. Engem a pillanatnyi ünneplés igen meghatott. Arra gondoltam, hogy az első

sikerünk után majd jönnek a többiek is és lelki szemmel láttam álmaink netovábbját, a repülőgépet, amint repül a tenger fölött, szárnyai bugnak és elől a kormánynál én ülök. Ebben a pillanatban megbocsájtottam Irénnek, hogy drámává, detektív drámává sülyesztette a nagy művet és amikor kézenfogva kimentünk, hogy megköszönjük az ünneplést, a boldogságtól magamfeledten kezébe nyomtam a köténysebemben megtalált három régi megszáradt tökmagot.

(Fogarás.)

A hős törpe

Lám, lám mily nagy hős ökelme,
Lándzsával tör kis lepkére!

Allna szemben óriással,
Rontana rá ilyen lázzal?

NYUSZI

TAVASZI MESE

IRTA VAJDA ISTVÁN

Amikor már jól kiörvendezték magukat Ugrifüles szerencsés megmenekülésén. Nyul mama két lábra állott, mély bókot csapott Nyuszi előtt és miközben bajusza csak úgy remegett a meghatottságtól, így szólt:

— Fiucska, kedves kis fiam, te megmentetted az én kis gyermekem életét! A kis Ugrifüleske életét, aki a legszebb, legkedvesebb nyulfióka messzi erdőn-mezőn, s híres nyul lesz belőle valaha. Ezt nem az én anyai elfogultságom mondja róla, hanem urunk, a Nyulak Királya, mondotta a keresztelőjén, akkor, amikor a Husvéti Nyul saját magas személyében vállalta a keresztapátságot. Ez pedig nagy, nagy kitüntetés, amit ritkan tesz meg az öreg. — Ezért hát nyulszívem mélyéből hálás vagyok neked bátor tetteredért és hálás lekötözött lesz érte egész nemzetségem! Sohasem fogjuk elfelejteni neked, hogy megmentetted a Husvéti Nyulapó keresztfiának életét!

Nyulmama egészen elrészényült. Bal lábával egy kicsorduló könnyet törölte ki szeméből, jobbát Nyuszinak nyujtotta.

Nyuszi is roppant meghatotta Nyulné köszönete, s egészen belepirult a boldogságba. A nyul beszéde azonban szeget ütött a tejébe. Nyulné asszony a Nyulkirályról beszélt, meg a Husvéti Nyulról... Erről még többet szeretett volna hallani! Amint látszik, Nyulné asszonynak jó ismerőse a Husvéti Nyul... A Husvéti Nyul, amelyik husvétkor piros tojást rejt el a jó gyermekek kertjében... Ismeri a Nyulak Királyát és bejáratos a házához... Nagyszerű! Tán, ha megkerné, még őt is bemutatná neki?

— Mondd csak, Nyulné asszonyság, — kezdte rá hirtelen, — ismered a Husvéti Nyulat? Mutass be neki, kérlek! Még sohasem láttam és nagyon szeretném tudni, hogyan dugja el husvétkor a tojásokat a kertben? — Hol lakik Husvéti Nyulapó? Eppen olyan mint te? Meséld el, kérlek szépen... — ömlött a száján ezer kérdés.

Nyulné asszony elgondolkozva lóbálta két fülét, izgatottan fintorgatta orrát, — látszott rajta, hogy habozik, — aztán hirtelen elhatározással fordult Nyuszihoz:

— Nincs mit mesélnem róla. A Nyulak Királya uralkodik az egész Nyulnemzetség felett. Ott lakik az erdő szélén, abban a kis völgyben. Ott, annak a nagy kertnek a szomszédságában, ahol olyan pompás káposzta terem. Nézd, ott

messzi, a nyirfák alatt, a kökénybokornál van királyi tanyája és nem messze tőle, biztos rejtkehelyen, — ahová nem talál el senki, ha nem ismeri a járást, ott van a Husvéti Nyul lakása is. A király gárdája őrzi, hogy senki se zavarja a munkáját.

— Nyulné, drága Nyulné asszonyság, vezess el oda! — kérte Nyuszi. — Képzeld csak el, mit szólnának a nővéreim, ha elmondanám nekik, hogy látogatást tettem a Husvéti Nyulnál? Mert ők azt mondják, hogy nincs is olyan!

— Ohó, — szólalt meg a nyul megvető arc-fintorgatással, — mi mindent nem akarnak tudni azok a buta emberek? Hogy nincs husvéti nyul? Hát ki dugja el akkor husvét reggelén a tojásokat?

— Azért is megpróbálom és legalább a Nyulkirály elé elviszlek! Mert, bizony, a Husvéti Nyulat nem egykönnyen láthatod meg. A királynak azonban elmondom, hogy te mentetted meg az én kis fiam életét és akkor tán őt is megmutatja neked titokban. No, gyere velem! Én viszem Tapsifüleskét, te meg vedd a karodra Ugrifüleskét. Így gyorsabban haladhatunk. Fogd azonban jól a gyermeket és vigyázz, nehogy nagyon magadhoz szorítsd.

— Dehogy! Ugy vigyázok majd rá, mint a szemem világára — mondta Nyuszi s azzal karjába vette a kis apróságot. Gyöngéden a melléhez szoritotta és megindult Nyulné asszony után. Nyulné ezalatt már át is ugrott a kis patakon és nagy ugrásokkal tartott a kis völgy felé. Nyuszi alig bírta követni.

Végül is a kökénybokorhoz értek.

Egészen megváltozott a táj képe.

A virágok ragyogóbban nyíltak, s úgy vették körül a kökénybokrot, mintha „kinn a bárány, benn a farkas”-t játszanának. A kökénybokor már felöltötte tavaszi fehér virágruháját, amely úgy csillogott, mint a frissen esett hó. A bokor tövében már ott illatozott az első tavaszi ibolya.

Nem sokkal odébb sok-sok kis apró piros virág nyílt. A sok piros virág néha kíváncsian kukkantott át ibolyáékhoz. Az ibolyák szorosan egymáshoz simultak és mindenféle titokzatos dolgokról suttogtak egymás között, amiről a többi virág is igen szeretett volna tudni.

(Folyt. köv.)

Tamás érdeklődik

(Beszélgetés Edisonról.)

II.

Apa: Megigérted nekem, fiam, hogy Edison találmányairól még beszélni fogok neked. Mondottam, hogy azért szeretem elsősorban ezt a nagy felfedezőt, mert találmányai kényelmesebbé, szebbé és érdekesebbé tették számunkra a világot. Nem szívesen foglalkozott pusztító vagy pusztításra felhasználható találmányokkal. Te már alig tudnád Edison felfedezései nélkül elképzelni a világot. A villamos-körtérő már beszéltem. Ez a nagyszerű lámpa ma már otthonos a Föld minden pontján; talán nem messze van az idő, amikor az egyenlítőn élő négek kunyhóiban is felragyog pompás fénye.

Tamás: Én is úgy látom, apám. Azt hiszem, a vad rengetegben, a tűz körül ülő emberek nem sokára nagy körben villamos-lámpákat fognak felállítani, hogy a vadállatok visszariadjanak a világosságtól. Akkor aztán nyugodtan le lehet feküdni; nem kell félni attól, hogy a tűz kialszik és a vadak közelmerészkednek. Csak aztán rövidzárlat ne legyen!

Apa: Ugy látom, most te tréfálsz velem, fiam. De megérdemeltem. Kissé elragadott a képzeletem. De minthogy Edisonról van szó, nem szabad csodálkoznod rajta. Neki semmi sem volt lehetetlen. Minthogy a telegráfnál kezdte szolgálatát, legelőször ezt a találmányt tökéletesítette. Aztán a telefontalálommal kísérletezett. Nélküle a telefon nem terjedhetett volna el; sikerült neki olyan szerkezetet előállítani, mely a zörgő és alig érthető hangot természetessé, világossá és érthetővé tette. Aztán jött a már említett villamos-körte. El sem képzeled, milyen fáradságba került az előállítás. Éjjel-nappal kísérletezett. Százszor elszakadt a megszenesített fonál, de ő és társai százegyedikszor is hozzáfogtak a szeneítéshez. Végre sikerült épen az üvegburába zárni. Megindult az áram: megjelent a tündéri fény. Képzelsz-e ennél nagyobb gyönyörűséget? Ehhez az érzéshez nem is fogható az elismerés öröme, az emberek csodálkozása. Pedig ebben is volt része. Kertjének fái telegaggatta villamos-körtékkel és az estére meghívott vendégek jelenlétében a mester egyetlen intésére tündéri fényben uszott a pompás kert.

Más ember megállott volna a munkában: élvezte volna a dicsőséget; iparkodott volna vagyont szerezni. Edison folytatta kísérleteit. Megteremtette a beszélő-gépet: a fonográfot. Amikor kis gyerek voltam, láttam a fonográf ősi alakját. Csodálkozva álltuk körül a gépet: beszélt. Rekedten ugyan és zörgő hangokkal, de emberi szavak jöttek ki belőle. Akkor nem értettem, hogyan lehetséges ez a csoda. Ma már értem, de

azért éppen úgy bámulom Edison lángelméjét mint akkor a meglehetősen idomtalan szerkezetet. Azóta tökéletessé tette a beszélő-gépet. Élő és a közelmúltban meghalt kiváló művészek énekében gyönyörködhetünk Edison találmánya segítségével. Ha hozzávesszük újabb találmányát, a filmet, igazán hálásak lehetünk ennek a nagy tudósnak.

Tamás: Tudod, mi jutott eszembe, apám? Edison találmányai megszüntették a végleges elmulást. A rómaiak urnákba bezárva őrizték őseik hamvait és az elégetés után maradt csontmaradványokat, a mi utódaink örökké együtt lehetnek velünk: a film segítségével megőrököltik minden mozdulatunkat, a gramofon segítségével pedig beszédünket. Milyen különös lenne, ha mostani beszélgetésünket megőrökíthetnénk!

Apa: Bizony, ez kegyeletesebb és hatásosabb, mint a hamu és csontmaradvány őrzése. Ez az élet volna. Ha száz év múlva az eljövendő apa és a térdén ülő Tamáska hallgatná és látná, hogyan beszélgettek ősei, nagy szeretettel gondolna mindig rájuk. Eleven valóságok volnának előtte, nem képzeletbeli árnyak. A gondolat megvalósításától nem vagyunk messze. Már megvan a beszélő-film is. Mily szép lesz, ha a halálozási évfordulókön az utódok feltámasztják az őseket!

De Edison találmányaival még nem végeztünk. Ő tökéletesítette az író-gépet, megszerkesztette az író-telefont és kitalálta, hogyan lehet olcsón és gyorsan építkezni. Többi találmányát meg sem említem, pedig nagyon sok fontos és értékes van köztük.

Tamás: Az író-telefonról még nem hallottam. Nem is tudom elképzelni, hiszen a telefon arra való, hogy beszélgessünk rajta.

Apa: Nekem pedig nagyon tetszik ez a találmány. Hányszor megszólal ebéd vagy vacsora közben ez az ördöngös szerkezet: nem vetted észre, hogy ilyenkor mindig mérges vagyok. Ha telefonunk fel volna szerelve író-szerkezettel, gyakran felé se mennék: később megnézném, mit ízentek. Aztán sokszor nincs otthon az ember, amikor fontos ügyben keresik. Az író-telefon ilyenkor szépen lejegyzí az üzeneteket; nem is lehet többet visszavonni vagy letagadni. Milyen fontos ez az üzletembereknek! De sokkal fontosabb az író-telefontalálomnál az olcsó építkezés. Az emberek jövedelmüknek jó részét lakásbérletre fordítják. Ha olcsó az építkezés, olcsó a lakás. Edison kiönti a házakat. Felállítja az acélformákat, közéjük önti az anyagot; vár pár napig; lehontatja az acél vázakat és előtte áll a

ház, csak fel kell szerelni. A jövő ezé az építkezés módé. Gyors és olcsó. Edison már elmúlt nyolcvan éves. A nagy tudós ma sem pihen. Munkatársaival állandóan újabb találmányokon dolgozik és a nagy aggastyán még meglepi a világot néhány értékes alkotással.

Tamás: Nagyon szeretném a házat belülről megnézni!

Apa: Nehezen lehet oda bejutni, fiam. De én sem szívesen eresztenélek be. Amilyen ügyetlen vagy, valamilyen szerkezethez hozzányúl: megcsapna a villamos áram, vagy megdöbbenve menekülnél az ismeretlen találmány elől. Edison fiatalabb korában trefás ember volt és nem egy vendégét megijesztette. Mikor még senki sem tudott a fonográfról, egyik vendégének éjszakára a szobájába rejtett egyet. Éjjel 11 órakor megszólalt síri hangon a beszélő-gép: Még egy órát van hátra. A vendég nem volt babonás, de azért riadtan ült fel ágyában. S amikor pontosan éjfélkor ismét beszédet hallott: Elérkezett utolsó perced, — felugrott és kiszaladt a szobából. Az ajtó előtt kacagva várta Edison. Ugy-e, nem nagy kedved volna ilyen házban aludni?

Tamás: Azt hiszem, Edison már minden feltalálhatót feltalált. A jövő nemzedéknek nem marad más hátra, mint tökéletesíteni a mester találmányait. Csak attól félek, hogy kifogy a szén. Ez a tápláló ereje mindennek. Ha a szén elfogy, megállanak a pompás gépek, a nagy-szerű szerkezetek.

Apa: Még csak a kezdetén vagyunk egy nagy fejlődési folyamatnak. Ahogy te sajnálsz engem, mert gyermekkoromban még nem élvez-

hettem Edison találmányait, akként fognak sajnálni téged a gyermekeid. Hát még az unokák! A villamosság most éli fiatal korát. Elképzelhetetlen lehetőségek állnak előtte. Ha a gyorsvontat elé kapcsolt pompás gőzmozdonyra nézek, az az érzésem van, hogy itt fejlődés nincs tovább. Az emberi elme a gőzzel kapcsolatban létr hozta mindazt, amit létrehozhatott. De az elektromosságnál másképp van. Napról-napra újabb találmányokról érkezik hír. Még hátra van a férfikor. Majd aztán jön az öregség. A gőzmozdonyokat már kezdik kicserélni elektromos mozdonyokkal, majd valaha az elektromos mozdonyokat is elöregednek és valami más erőt fog be az ember, hogy dolgoztassa maga helyett. A jövő embere nem fog nehéz munkát végezni.

Befogja maga helyett a természetnek még ismeretlen erőit. A szén elfogyásától pedig ne félj! A szén a Nap melegének csak egy kis részét tartalékolta el. Majd valaha a többihez is hozzáférünk, vagy magát a Napot fogjuk dolgoztatni, hiszen a meleg átalakítható munkává. Képzetelem néha szabadon repül és látom magam előtt a jövő társadalmát. Mindég azt képzelem, hogy a Föld különböző pontjain központi erőtelepek lesznek, honnan a kormányzó ember egyetlen mozdulatára kirepül a szükséges erő arra a pontra, ahol éppen szükség van rá.

Ha az ember már csak felügyelője és szabályozója lesz a ma még gyakran rongáló, gyakran építő természeti erőknek, megszűnik az önzés; ember és ember megértik egymást: talán végre eljön a szeretet országa.

(Budapest.)

Stánci néni nadselű gondolata

Édes nagyapóka lelkem, képzelje csak, Stánczi néni megirigyelte az én nadselű gondolataimat: sehogysem akar belenyugodni abba, hogy neki ne legyenek oly, sőt olyanabb nadselű gondolatai, mint nekem. Ezt én Zsuzsinétől tudtam meg, a Stánczi néni szakácsnéjától, akinek én szintén kedvence vagyok. Egyszer, amikor azal udvaroltam Zsuzsinénak, hogy nem hiszem legyen még a föld kerekén olyan szakácsné, aki olyan palacsintát tud remekelni, nemcsak palacsinta került az nap az asztalra (jóllehet Stánczi néni más tésztát rendelt), de el is árulta, hogy Stánczi néninek is van egy nadselű gondolata: meg akar ijeszteni engem. Támadt pedig abból az ő ijesztős nadselű gondolata, hogy egy este kérdezte tőlem Stánczi néni: nem félek egyedül hálni a szobámban, még pedig nyitott ablak mellett?

— Már mint hogy én? Dehogyan félek! — mondtam én.

— Hátha rabló lépne be éjjel?

— Nagyot nevetnék s utasítanám Stánczi nénihez, mondván: ott a pénz.

— És ha egy tigris elszabadulna az állatkertből s heugorna az ablakon? Füzte tovább az ijesztő gondolatokat Stánczi néni.

— Isten hozott, kedves tigris, mondanám. Foglal helyet, Mivel szolgálhatok.

Ennek a kedélyes eszmecserének az alapján született meg Stánczi néni fejében a Zsuzsiné által előrult „nadselű gondolat”, mely szerint egyszer, amikor el lesznek merülve az olvasásban, a nyitott ablakon bedobja a Cirmos cicát. Hát azt ő szeretné látni, hogy meg ne ijedjen Ücsike! Szóval: nagy lesz a diadala, mert bebizonyítja, hogy még egy macskától is megjedek.

Mosolyogtam magamban a jó Stánczi néni naivitásán s mondám: lám, lám, szegény Stánczi néni belejutott a második gyermekkorba és — vártam a Cirmost, még pedig fölfegyverkezve egy — szódás üveggel. Kétszer-háromszor elstánczolt Stánczi néni az ablakom alatt, én meg úgy tettem, mintha mélyen elmerültem volna az olvasásba, de félszemmel vigyáztam a pillanatot, a mikor Stánczi néni az ablak felé lendíti a Cir-

most. „Nadselüen“ sikerült a lendítés: Cirmos az ablak párkányára esett, ott két lábra állt, én meg szembe spricceltem. Nosza, egyéb sem kellett Cirmosnak, egy hirtelen fordulással visszagrótt, egyenest a Stánczi néni karjai közé.

Leirhatatlan volt a Stánczi néni meg a Cirmos rémülete, főként, amikor én teljes erővel spricceltem a menekülő Cirmos után. Szégyen a futás, de hasznos: Stánczi néni, mintha szemét vették volna, úgy rohant kedvenc Cirmosával.

Husvét hétfőjén is meglehetősen volna elégedve Stánczi néni, oly alaposan megöntöztem. Persze, sűrű bocsánatkérés közt mentegődöztem, hogy én Cirmosnak szántam a szódavizet, világért sem Stánczi néninek és gratuláltam Stánczi néninek nadselü gondolatához, amely még nadselübb lett volna, ha egy kis kutyácskát dob be, mert — hiszen tetszik tudni, nagyapóka lelkem — én szeretek minden állatot, a macskát is, de legjobban a kutyát, mert ez a leghüségesebb állat.

S mi történt? Mit gondol, nagyapóka lelkem? Az történt, hogy másnap reggel, amikor felébredtem, egy kis fehér kutyakölyök szalagált a szobámban, nyakában egy szalag, a szalagba belevarrva: Ocsikének, a félelmet nem ismerőnek.

Mondanom se kell tán, hogy Stánczi néni örökre lemondott a velem való versengésről. Mert tetszik tudni, nagyapóka lelkem, gondolat és gondolat közt különbség van. Például szép volt az a gondolat, hogy Stánczi néni rám testálta a házáat, de más a „nadselü“ gondolat. Ehhez már csak én értek igazán.

A másolat hitelül:
Elek nagyapó.

Jön a vonat!

— Mühlbeck Károly rajzával.

Jön a vonat, jön a vonat! Mindjárt itt az állomáson. Akinek még jegye nincsen, egyszeribe jegyet váltson! Mennyi ember, mennyi láda, mennyi kosár! E sok ember, e sok cók-mók — vonatra vár, vonatra vár. Jön a vonat, jön a vonat! Beszaladt az állomásra. — Gyorsan, gyorsan, szálljanak be! Nem áll, csak egy szusszanásra.

Van tolongás, gabalyodás! Szaladgálnak jobbra, balra. Egyik leszáll a vonatról. Másik felszáll a vonatra.

Kocsiajtók becsapódnak. A kalauz kiált: mehet! Füstöl, prüszköl a masina. Már indul is. Isten veled!

E—6.

Dóczyné Berde Anna:

Bagoly naplója

(Második közlemény.)

Május 20.

Annyi dolgunk, hogy napok telnek el, amíg kedves naplóm, hozzád jutok. Mily jó, hogy csak Bagoly vagyok! Milyen pazar ruha kellene nekem is, ha pld. tündér lennék! Ugyan, fáj egy kissé, hogy nem ott vagyok, ahol az iskolaszéki tag urak leányai, de hát Bagoly is kell hogy legyen valaki künn az erdő vad bogán. Anyám azt mondja, hogy: csak annyi baj legyen! De Zéfka és barátnői nagyon dühösesek lettek, amikor a tervezett jelmezeket meglátták és azt mondták, hogy ez égbekiáltó igazságtalanság, a két legjobb énekest eldugni, csak azért, mert szegények. Ez bosszuért kiált! Tüntette félre is álltak a karból. De Pepi néni megmagyarázta, hogy ezeknek a kis lányoknak az apukájuk sokat tesz az iskoláért és muszáj, hogy főszerepet kapja-

nak, azonkívül elbirják a ruhák költségeit is. Hiszen, ez igaz, de az is igaz, hogy olyan rossz magaviseletűek vannak közöttük, hogy csuda. És ha Pepi néni azt mondja, valamelyiknek, vigyázz, mert megmondom apusnak, azt felelik vissza: Igen, ha merné!

A multkor meg az egyik berontott az Igazgató nénihez az értesítőjével és elpanaszolta, hogy neki dicséretet adtak a magaviseletből, holott türehtetlent érdemel! Hiába! Züllik a világ!

Május 25.

Mit irtam! Züllik az osztály. Pártokra szakadás, Zéfkának már egész külön tábora van. Nagyrészt persze azokból, akik csak a karba kerültek. Nem igen akarnak énekelni. Rosszul megy a dolog. Pepi néni dul-ful. Hiába magya-

rázom a helyzetet a lányoknak, azt mondják nekem: „az olyan szolgálólelkék, mint te, sohasem mentik meg a hazát. Ez a Zéfi forradalmi lélek.

Május 26.

Zéfkák terveznek valamit. Nem tudom, mit mert velem nem közölték. Ma hazamenet megkérdeztem tőle, mit titkolnak előlem. Azt mondta. Neked minden egyformán jó, te vazallusnak születél, semmi közünk hozzád. Tudom én, hogy mit jelent az a vazallus, de azért a Zéfka beszédét mégsem értettem. Megkérdeztem hát Julcsát is. Ő megsimogatott és így felelt: Te olyan kis liba vagy. Ne törődj semmivel. Fujjad csak, fujjad csak szép csendesen.

Hát bánom is én mindezeket! Fuvom, fuvom tiszta szívemből, ha Pepi néni így parancsolta s pont. Azért a multkor is megtapsoltak a társaim

Május 28.

Minden ismét rendben van. Ugy látszik, hogy megbékéltek a kedélyek. Ma a tanári kar előtt próbáltunk és jól ment a dolog. Aki nem tudta, nem is vette észre a kegyes csalást, ami a Csipkerózsza körül folyt. Jolánka hátrafordult ugyan egypárszor a színpalack felé, mielőtt énekelni kezdett volna, de ezt csak mi tudjuk, hogy miért. És Julcsa oly ügyes. Most egy pár nap óta minden oly összevágóan megy.

Május 31.

Mily butaság! Valaki ma azt kérdezte tőlem, hogy Julcsa és én milyen ruhában leszünk! Mondtuk neki, hogy nekünk nem kell jelmez, mert színpad megett a helyünk. És ha — folytatta — szereplés után, vagy az élőképhez kaptapsolnak? Hiszen ti ketten tudtok a legszebben énekelni. Nos, mi lesz akkor? Tán azt hiszitek, hogy amiért eldugtak titeket, a közönség nem lesz kíváncsi rátok? Bizisten, ez a kislány nem is olyan butuska, mint legelőször gondoltam. El-

(Vége következik.)

mondtam hát édesanyámnak is a dolgot. Azt mondja, hogy egy barna sirting bagoly ruhára esetleg nekünk is telik.

Junius 2.

Oly izgatottak vagyunk. Már csak napok kérdése a dolog. Isten, segíts!

Junius 5.

Mindenki csak az előadást beszéli. Ma a varrónőnél voltam a jelmezemet próbálni. Igazán annyi álhírt hallottam ott az előadásról, hogy csoda. Pld., hogy Pepi néni, aki eddig azt vallotta, hogy csak a kilenc részből szabott harangszoknya az elegáns, megdivatosítja a ruháját, sőt még a páncél derékját is. A hélésből kivettek pár halcsontot és oldalt kiengedtek 2 centimétert a bőségéből. Ezt, azt hiszem, inkább a nagy meleg miatt gondolta, mert ami zsufoltság és meleg ott lesz, azt nehéz volna 48 cm. bőségű derékban kiállani. Azt is mondják, hogy a Csipkerózsza jelmeze kerek negyven forintba került, a kalaposnéktől az összes rózsaszín babarózsákat megvették. Mamája, a porcellányárosné, Pestről hozatta a ruháját, kerek, mondd kerek száz pengőért. A rendőrkapitány nem akarja a görögtüzet megengedni. Pedig mily kár, sóhajtja a varrónő. Csak épen a kisasszonyka ruhája színéhez nem előnyös. Az már igaz.

Junius 6.

Ma a főpróba. Holnap pihenés. Holnapután előadás. Na, az igaz, hogy a leckéből édes keveset tudunk. A számtan tanár ur még azt is összeszedta, aki az ifjuságnak szindarabot ír, nem is szólva azokról, akik benne szerepelnek. Ennek az urnak semmi érzéke a művészethez. Azt mondta, nem is jön az előadásra. Nem baj, ugyanis elkelt már minden jegy, annyian leszünk mint a gyufák. Istenem, be jó, hogy nem kell kiállanom elibük!

A meséskönyv

Zoltikának szép kis könyve.
Versek, mesék, képek benne.
Verset, mesét olvasgatja.
Zsuzsika szépen hallgatja
S fel-felkiált: Ó de szép!
Szép, szép, szép.
Ó de gyönyörű mesék!

Ablakra száll kis madárka.
Meg-meglibben gyenge szárnya.
Ablakot megkopogtatja
S folyton csak azt dalolgatja.
Azt csicsergi: ó de szép,
Ó, még olvass egy mesét!

E-6.

STOLWERCK TEJCSOKOLADE A LEGJOBB

BALATONI RÉGE

IRTA: F. VADNAI HERMIN

Valamikor réges-régen, amikor még lakatlan volt a Balaton környéke, gyönyörű szép királykisasszony őrizte aranszörű kecskéit Tihany körül. Rózsaszínű hajnalon harmattal itatta, pirosló reggelen balsamos füvekkel etette nyáját. A forró nap elől, hűvös erdőbe hajtotta drága, fényes-szörű kecskéit, s csak napáldozás után jött megint elő. Előjött, kitérte a nyugvó nap felé két alabástrom karját, a vörös sugarak elöntötték tündérszép arcát, alakját; illatos, bódító rózsabimbóhoz hasonlított, amelyben mindenki csak gyönyörködött. Ajaka kemény, zárt rózsaszírom volt, nem nyílt még meg soha senkinek: a virágszálhoz hasonló királykisasszony néma volt.

Történt egyszer, hogy a Balaton tündérének legkedvesebb fia beteg lett. Beteg-ágyának mohapárnáit tündérek, vízi nimfák őrizték, összehordták számára a legszébb, a szívárvány minden színeiben pompázó kavicsokat, gyöngykapulókat, vízi-rózsákat; de a királyfinak semmiben sem telt kedve. Unottan küldött el magától mindenkit, csak anyja maradt mellette.

— Anyám, én édes jó anyám, — sugta a beteg királyfi, s kérőn emelte föl kezét.

— Kivánsz valamit, gyermekem? hajolt betege fölé az őszhaju tündér. — Hozzak neked virágillatot a földről? Harmatesöppet csöngettyű virágból? Parancsoljam ide az aranyhalak hadát? Nyergeltessem kedvenc fogasodat, hogy a hullámok hátán ringattasd magad? Vagy támasszak vihart a Balaton tetején? Mondd, mit kívánsz szíved?

Nagyot sóhajtott a beteg s szégyenlősen mondta: — Ugy érzem, rögtön elmulna minden szenvedésem, ha egy pohár kecsketejet kérnél attól a szép királykisasszonytól, aki hajnalonkint a hegy fokán szokott állani. Ráismersz könnyen, habfehér a teste, rózsaszírom az arca, éjsötét a haja s a szeme olyan, mint a Balaton.

Erre fölkerelkedett az ősz tündér, hullámról hullámra vetette magát, míg a tó felszínére került. Lágyan szelte karja a vizet, készséggel vitték előre a fodrosodó habok, aztán partot ért. Alig pár lépésnyire tőle állott a világ-szép királykisasszony.

Szép virágszál, — szólt a bánatos tündér — beteg fiam számára egy kagyló tejet adnái?

A királyleány megértette a kérést, hamar telefejte a kagylót habos tejjel, s kedves mosollyal nyujtotta a tündérnek.

— Köszönöm, óh, köszönöm, — rebegette meghatottan az anya.

A királyleány megértette a kérést.

A királykisasszony csak állt, nézett, mosolygott.

— Köszönöm, — ismételte az anya.

A szép királyleány még mindig csak mosolygott.

Erre a tündér átkarolta, megcsókolta a leány kicsiny száját, s az csodák csodájára megnyílt.

— Szívesen, — csengett az első szó ajkáról. Csengett, zengett, hongott messze a tó hullámain át, mintha angyalok kara énekelt volna. Zengett parttól partig.

mintha ezüstcsöngettyűk csilingeltek volna. Benne volt a hangjában minden szépség, minden bűbáj, minden hívogatás, csalogatás. Tündér adta a hangot, nem Isten. Szép volt, de áldás nem volt rajta.

Olyan büszke lett hangjának szépségére a királykisasszony, hogy mindenkit lenézett, aki rendes emberi hangon szólott hozzá. Csak magának énekelt, ha kinn volt a tóparton vagy az erdőben. Szegény emberrel szóba sem állott, Istenhez nem fohászzkodott. Napról napra gögösebb lett. Ahány kérő eljött érte messze földről, csak kinevette; kinevette s ilyenkor hangjának csengése a tó fenéig is eljutott.

Igy hallotta egyszer a tó tündérének fia nevetni, a kit a kecsketej meggyógyított. S most már ő is ott állt a tó partján minden este. Várta a királyleányt, akinek éneke egészen elbűvölte, de a szép leánynak senki sem kellett, mindenkit kinevetett.

Kinevette a szép tündérkirályfit is, aki bánatában elsovadt.

Bősz haragra gyult most a tó öreg tündére. Sebti-ben a tó felszínére vetette magát s olyan vihart támasztott, aminőt sem azelőtt, sem azután ember fia nem látott. A sziklák közül magas lángnyelvek csaptak elő, a loobgó tűz mind a tó partjára szorította az aranszörű nyáját. A hullámok besodorták a tóba s ott benne veszett a legutolsó gida is. Mindmáig hányja magából a Balaton a kecskekörmöket. Maga a gögös királykisasszony eltűnt. De megfogta az átok. Hangja, amellyel vétett, szépen zengő, ritkán szóló hangja ott rekedt valamely tihanyi üregben, s bárki szól hozzá; koldus vagy király; bármit kérdezzen tőle: jót, rosszat, szépen felel rá a tihanyi visszhang.

(Szászrégen.)

A CIMBORA 1927. ÉVI BEKÖTÉSI TÁBLÁJA pompás vörös vászonból, arany nyomással elkészült. Megrendelhető legkésőbb január 20.-ig a Cimbora kiadóhivatalában, Szatmáron. Ára a pénz előzetes beküldése ellenében, díjtalan küldéssel 80 lei. Utánvétellel nem szállítjuk.

Szentimrei Jenő: Verses Magyar Krónikája, melyből Elek nagyapó már több ízben közölt mutatót a Cimbora-ban, a Minerva kiadásában Kolozsvárott megjelent. Ez az igen értékes és szép munka, melyet Szopos Sándor és Kós Károly művészi rajzai ékesítenek, csengő versekben ismertet meg benneteket a magyar történelemmel, úgy hogy játszi könnyedséggel tanulhatjátok meg belőle mindazt, amit minden magyar gyermeknek kötelessége megtanulni: nemzete történetét.

A szépen kiállított kötet ára díjtalan postai küldéssel 40 lei és a Cimbora kiadóhivatala útján szereshető meg.

Beszámoló a nyári vakációról

Minden évszaknak megvannak a maga örömei. Tavasszal rügyeznek s lassankint leveleznek ki a fák, ekkor nyílik a hóvirág és az ibolya. Mily örömmel viszi a gyermek haza édesanyjának az első szál hóvirágot, ibolyát; a tavasz legelső virágait! Ősszel van a rengeteg sok gyümölcs, akkor érik a szőlő, van a gyümölcs-szedés, a szüret. Télen mi a gyermekek legnagyobb öröme? A hólabdázás! Aztán a rodlizás, korcsolyázás, hóemberkészítés, mind, mind a gyermekek legnagyobb örömei közé tartozik. Hát még a kedves öreg karácsony! Amikor a kis Jézus minden jó gyermeket megörvendezett varami ajándékkal! És mégis mindenki a nyarat szereti a legjobban. És miért? Mert ekkor nincs az ember arra kárhozható, hogy a szobában üljön, mint a másik három évszak alatt többnyire.

Istenem, milyen szép is a nyár! A mező szép zöld, majd sárga hullámzó vetéseivel, az erdő zöldlombu fáival; a levegőben pacsirta éneke hallszik. Amikor az ember mindezeket látja, önkéntelenül is felkiált: „Mégis csak legszebb a nyár!”

En is a nyarat szeretem a legjobban. És nekem nagyon jól is telt el. Itt, Tordán, nagyon jó sósfürdők vannak, különösen a „Sülyedt Akna” nevű tó örvend közkedveltségnek. Egész nyáron át, amint a fürdőévad megnyílt, fürdeni jártam. Amikor az idő nem volt alkalmas a fürdésre, otthon ültem és kézimunkáltam, vagy olvastam.

A környéken gyönyörű kiránduló helyek vannak. Ilyenek: a tordai-hasadék, a Városerdő, a székelykő Torockón és a turi-hasadék. Torockót különösen szeretik a kirándulók. Összejárják környéke nevezetességeit, (melyek közé tartozik a Székelykő is) a nap koronájául aztán lefényképeztetik magukat torockói viseletben. Mi is kirándultunk a turi-hasadékban augusztus hetedikén. Egy kedves családdal voltunk, összesen tizenegyen. Már hetekkel azelőtt tervbe vettük a kirándulást, csak a helyet nem tudtuk, hová, míg végre választasunk a turi-hasadékra esett. A kirándulás előtti napon nagyon csunya idő volt: esett az eső, fújt a szél. Persze mi meg voltunk rémülve, hogy dugába dőlnek szép kirándulási terveink. Estére azonban nagyon szépen kitisztult az idő, szép csillagos volt az ég s a szél is elállott. Boldogan feküdtünk le. Reggel már fél hatkor talpon volt az egész család. Egy-kettőre ki volt takarítva a lakás, megregeliztünk és jó kedvvel indultunk utnak a felpakolt kosarakkal. A „Regele Ferdinánd” gimnázium előtt csatlakozott a másik kedves család is hozzánk és teljes jókedvvel folytattuk utunkat. Egy darabig mentünk az országuton, majd

letértünk a mezőre, mert az országuton nagy kerülőt kellett volna tegyünk. Körülbelül másfél órai menetelés után Koppánd faluhoz érkeztünk, de nem mentünk a falun keresztül, hanem a temetője mellett a szekérutra tértünk. Itt nemskára utunkat állotta a Rákos-patak, keresztülmentünk rajta, mentünk egy darabot, hát nem ismét előttünk volt a patak? Mégegyszer átmentünk és a koppándi-erdőhöz értünk, ahol le is telepedtünk. A hasadék innen körülbelül egy félkilóméternyi messzire van.

Jóízűen falatoztunk, miután pihentünk kisé, s falatozás után ki erre, ki arra, kóborolni mentünk, az öregek visszamaradtak. — Nagyon szép hely! A patak ott folyik végig az erdő alatt, medre telistele van kisebb-nagyobb szikladarabokkal, partján bársonypuha tű véges-végig, a fákon túl pedig a hasadék óriási szikláit meredeztek ég felé. — Cipőt, harisnyát levetve, mezitláb mászkáltunk a puha fűben, majd kedvet kaptunk s bele-bele lépkedtünk a patakba is. Majd a sok mászkálástól kifáradva, ismét visszatértünk tanyánkhoz. Miután másodszor is kipihentük magunkat, ismét falatoztunk, majd egy pár pohár bor elfogyasztása után nótára gyujtottunk.

Egyszer csak hangos „hó, halló, halló!” kiáltásokra lettünk figyelmesek. Hát a három öcsém. Józsi, Gyuri és Karcsi a szemközt levő sziklaldal tetejéről integettek le zsebkendőikkel; mi alatt mi nótáztunk, észrevétlenül elillantak egy kis „huncutkodásra” szavajárásuk szerint. Kicsit később még táncra is kerekedtünk, a társaság egyik kedves férfitagja szolgáltatta a tánczenét mandolinjával.

A késő délután is jókedvben talált, amikor már a hazatérésre kellett gondolnunk. Nagyon nehezen keltünk utra, mind huztuk-halasztottuk az időt, ugyannyira, hogy hét órakor indultunk vissza, a „Ballag már a vén diák-ot énekelve”. Mindenkinek egy kis szikladarabkát hozott el emlékül. Kilenc órakor már otthon voltunk s egy kellemesen eltöltött napnak az emlékével tértünk nyugalomra. Most már itt az ősz és nemskára a fehér szakállu Tél-apó is beköszönt a maga örömeivel. Eltelik a tavasz is és ismét a kedves nyár, mehetünk fürdeni, kirándulni, gyönyörködhetünk ismét a hullámzó kalásztengerben, a sötétlombu fákban, pacsirták dalában. Tehát ne buslakodjunk azon, hogy itt az ősz, hanem kérjük a jó Istent, hogy adjon erőt, egészséget, hogy érjük meg épségben a jövő nyarat!

(Torda, 1927. IX. 16.)

Palocsay Erzsébet.

A DICSEKEDŐK

Apró unokáinak meséli **ELEK NAGYAPÓ.**

Volt egyszer egy ember s annak három fia. Ez az ember a két idősebbik fiát mesterségre adta. Az egyikből borbély, a másikkól kovács lett. A legkisebbik fiúnak nem kellett semmiféle mesterség. Ez beállott katonának.

Eszendő mult esztendő után, a fiuk nem jártak haza. Egyszer aztán levelet kaptak, hogy siessenek haza, ha még életben akarják látni az apjokat. Jöttek is a fiuk azonnal, s hát csakugyan halálán volt az apjuk.

— Oh, édes fiaim, — örvendezett a haldokló ember — csak hogy még egyszer láthatlak! Mondjatok el nekem, melyik mire vitte? Jól kitanultátok-e a mesterségeket?

Mondta a legidősebbik:

— Ne búsuljon, édesapám! Én jól kitanultam a mesterségemet. Ugy tudok beretválni, hogy a nyulat futtában megberetválom.

— Na, ez igen szép. — örvendezett az öregember. — Ha olyan jól tudsz beretválni, akkor te a jég hátán is megélsz, édes fiam.

— Érettem se búsuljon, édesapám — mondta a második legény, a kovács. — Én meg úgy kitanultam a mesterségemet, hogy a lóra futtában felverem a patkót, meg le is veszem róla!

— Oh, de jó, Istenem, oh, de jó! — örvendezett az öregember.

Aztán a katona fiát kérdezte:

— Hát, te fiam, milyen katona vagy? Jól tudsz-e bálni a karddal?

— Jól ám! — mondta a katona. — Hallgasson csak ide, édesapám. Egyszer sétáltam az ut-

cán, még pedig a legfényesebb ruhámban. Amint sétálgattam, hullani kezdett az eső. Hej, Uram Teremtőm, gondoltam magamban, most mit csináljak? Megijedtem, hogy az eső átázthatja az én szép atillámat. No, nem gondolkoztam sokáig. Hirtelen kirántottam a kardomat, s olyan gyorsan vagdalkoztam magam körül, hogy egy csepp eső sem esett rám. Hej, hogy csodálkoztak a többi katonák, amikor visszamentem a kaszárnyába! Kérdezték, hogy mit csináltam, hogy nem vert meg az eső? Aztán jött az ezredes ur. Az is megkérdezte. Haptákba vágtam magamat, s mondtam: — Jelentem alásan, vitéz ezredes ur, nem csináltam én egyebet, csak kirántottam a kardomat s azzal visszavertem az esőt! — Derék vitéz vagy, fiam, mondta az ezredes ur, s egy zacskó aranyat adott ajándékba.

— Oh, Istenem, Istenem, örvendezett az öregember, most már igazán nyugodtan halok meg! Látom, hogy megélték a magatok mesterségéből. Nincs szükségetek arra a pénzecskére, amit lassanként összekuporgattam.

Éppen akkor lépett be a pap. Azért jött, hogy a haldokló embernek feladja az utolsó kenetet. Amikor ez megtörtént, a haldokló ember odaadta a pénzt a papnak, hogy ossza ki a szegények között.

Hej, hogy lekonvult a dicsekedő fiuk orra! Ugy elment a kedvük a dicsekedéstől, hogy soha többet nem dicsekedtek.

(Kisbaczon.)

T i z f o g a s k é r d é s

Második Stollwerck pályázatunk eredménye.

Második Stollwerck pályázatunk szintén szép eredménnyel zárult. A kitűzött határidőig 494 felelet érkezett be, melyeket ezuttal már szigorubban bíráltunk felül, mint az elsőt. — Mint érdekességet kell megállapítanunk, hogy a közel ötszáz pályázó több mint kétharmad része leány, ami azt látszik bizonyítani, hogy lapunk kis olvasói között a leányok szívesebben és szorgalmasabban foglalkoznak ennek az igen hasznos és ismeretterjesztő pályázatnak a megfejtésével.

A tiz fogas kérdésre a felelet a következő:

1. Marconi.
2. Vörösmarty Mihály.
3. Kolumbusz Kristóf.
4. A szigetvári hős.
5. Lindbergh.
6. Olaszország.

7. Hét.

8. A verssorok végén egy-két szótag összeesendülése.

9. Rongyból.

10. Kialudt vulkán helyén keletkezett mélyvízű tó. Megfejtették 494-en.

A sorsolásban résztvettek névsora: Gál Ernő, Jakabovits Margit és Dezső, Petrovszky Ilonka, Jónás Laci és Iluska, Hanvay Erzsike, Katona Béla, Rothstein Bandi, és Gyuri, Fleissig Edith, ifj. Girisik Gyula, Schwartz Zoltán, Névtelen, Kiss Mártha, Kövér Testvérek, Kahan Ottó, Balla Pista, Sándor Árpád, Kohn Zsuzsi, Moldvai Marika, Salamon Zoltán, Peter Sándor, Muzsnay Gabi, Babcsák Ilonka, Smil Gizi, Gerber Lajos, Lukács Pál, Kiss Endre, Huber Karcsi, Fodor Laci, Neku'a Elvira, Petrovay Gabriella, Antal Tibor, Gaál Hedda, Pollák Éva, Szokolay Dóra, Ulrich Baba, Gáts Emilia, Senor

Ilke, Faragó Matild, Havadtői Imike, Katz Margit és Ilonka, Kain Irén, Thima Endre és Ilonka, K. In Illés, Sassy Csaba, Thuróczy Zoltán, Papp Imre, Károly és Laci, Gáspár Laci, Hutter Endre, Dinnyes Juliska, Daniels Felicitás, Partos István, Nagy Aron, Kebeley Marcsa, Román Titi, ifj. Frank Albert, Szokol Robert, Szabó Anna, Várady Ilonka, Bortnyik Irénke, Gergely Lilly és Ibolyka, Polifka Margit, Szokop Margitka, László Etuka és Klára, Molnár Nóra, Rajtók Gyula, Haurik Jolánka, Szőke Juci, Szabó Ducika, Béres Mici és Kató, Turóczy Iona, Serester Anna, Dózsa Vera, Pongrácz Béla, Besenyey Margitka, Waldmann Terike, Horváth István, Szathmáry Ilonka, Sz. Nagy Rózsika, Gáll Endre, Suljók Ella, Hétvegh Rózsá, Antónia Klára, Vendler Barna, Róth Lajos, Dienes Klára, Heusler Magda, Kondor Manci és Ocsi, Birek Laci, Sárossy Béla, Molnár Beatrix, Szántó Klára, Kicsi Sanyi és Boriska, Tuka Lacika, Kalmár Icu és Pista, Szabó Irénke, Schwartz Gyula, Farkas Ilonka, Lázár Mariska, Ilonka és Józsi, Iszlay Elek, Rauch Klári, Dávid Irén és Berta, Kiss Pál, Markovits Ila, Dubb Árpád, Szántay Aladár, Lebovits Lilly és Klári, Palocsay Erzsébet, Bodnár Klárika és Icuka, Glück Imre, Báró Huszár Mária, Früstök Öcsike, Neumann Magdus, Lengyel László, Hermann Lili, Nagy Ferenc, Tóth Ernő, Salamon Bubi, Raucher Károly.

A sorsolás megejtése után a nyertesek neve a következő:

1 díjat nyertek: Hanvay Erzsike, Osiz; Kiss Mártha Arad.

2 díjat nyertek: Nekula Elvira, Honeztó; Rothstein Bandi és Gyuri, Szatmár; Gerber-Lajos, Marosvásárhely.

3 díjat nyertek: Faragó Matild, Csermő; Turóczy Ilonka, Kézdivásárhely, Béres Mici és Laci, Mehynce Molnár Nóra, Arad, Papp Imre, Károly és Laci, Szatmár, Tima Endre és Ilonka, Zilah.

4 díjat nyertek: Waldmann Terike, Nagyszentmiklós; Horváth István, Nagyenyed; Sz. Nagy Rózsika, Kisjenő; Heusler Magda, Nagyszentmiklós.

Elek nagyapó üzeni.

A levél írás igen fontos szabálya: hol, melyik évben melyik hónap hányadik napján kelt a levél!

Salamon Zoltán, Aranyosgyéres. Megkaptam Róka Píróka levelének a helyreigazítását, de figyelemzettem, amiről már rég akartalak figyelmeztetni, hogy a ceruza-írás rontja az író meg az olvasó szemét is. A ceruzát voltaképpen akkor használjuk, amikor hirtelenében valamit fel kell jegyeznünk, de levélíráshoz meg nagyobb közremények megírásához, amilyen ez a helyreigazítás is, toll való. — **Hevesi Gusztáv.** A te helyreigazításod is beérkezett, de levelet is várok tőled. — **Olosz Iván és Egon, Kisjenő, Aradmegye.** Jól éreztem, hogy a költő fiai vagytok. Képzem, hogy nemcsak a Mikulás, de Jézuska is sok szép mindent hozott nektek. Majd írjátok meg, hogy miféle könyveket kaptatok a Cimbórában hirdetett könyvek nagy seregéből. — **Mitterhuber Ludmilla, Petrosény.** Számon tartom az ígéretedet, hogy ezután gyakrabban írsz, de mert te is ceruzával irtad Róka Píróka levelének a helyreigazítását, a Salamon Zoltánnak szóló figyelmeztetés neked is szól. — **Lázár Iluska, Gyergyószentmiklós.** Ne csak akarjon írni az öcséd, de írjon is. Ha harmadik elemibe jár, már rég kellett volna írnia. Mondanom se kell, hogy őt is örömmel látom unokáim seregében. A találós kérdés jön. — **Lázár Mariska, Gyergyószentmiklós.** Ha az októberben megrendelt két könyvet még december közepén sem kaptátok meg, ennek csak egy magyarázata lehet: elvesztek utközben valahol. A kiadóhivatalt figyelmeztettem a pótlásra. A Mikussal csakugyan meg lehetsz elégedve: ha kevesebb nyalánkságot hozott, mint máskor, a helyett visszahozta édes anyátok egészségét. Képzheted-e ennél drágább ajándék? A találós mese régi jó ismerős. — **György Lacika, Tureni.** Jobb későn, mint soha. Fő, hogy ezután szorgalmasan írsz levelet, Tureni-t nem találtam a Helységnevtárban. Közöld következő leveledben a magyar nevéte. — **Csontos Andor, Kolozsvár.** Szinte hihetetlen, amit írsz. De hát ez az élet, fiam. Nincsen rózsza tövis nélkül. — **Abrahám Pisti és Otti, Torda.** Szép nap volt az a tordai nap, sohasem fogom elfelejteni, s ha Isten éltet, elmegyek én még a tordai unokákhoz. A kereszt-rejtvény sorra kerül, s remélem, rátok is mosolyog majd a szerencse, ha szorgalmasan fejtitek a rejtvényeket. — **Salamon Zoltán, Aranyosgyéres.** Ha már van 40 könyved, ez azt jelenti, hogy van 40 jóbarátod, s ha az olvasás a legkedvesebb szórakozásod, ennél szebbet és jobbat nem mondhatok magadról. Remélem, idejében megkaptad Édes apám falujában című könyvemét, ugy-szintén a 31. számot is, meg az 1. számot, amely he-

Pompás ízű
magas tápértékű
mindenüftkap-
bató a

STOLLWERCK TEJKARAMELLA

lyett a 4-iket küldték tévedésből. — **Rauch Klári, Sudrigiu, Bihar megye.** Közöld velem Sudrigiu magyar nevét, mert nincs meg a Helységnevtárban. — **Windholz Ödön, Máramarossziget.** Keresztrejtvényed megfejtését nem közölted velem, arra pedig nincs időm, hogy enélkül ellenőrizsem rejtvényed hibátlan voltát. Ird újra az egészet a megfejtéssel együtt. — **Pályi János, Losoncz.** El kell bucsuznod tőlem és a Cimborától, mert édes apád meghalt hirtelen halállal, s édes anyád az özvegyi nyugdíjból nem járathatja tovább. Istenem, sóhajtok fel önkéntelen, ha én most gazdag ember volnék! Küldeném tovább neked, te há'ns szívi gyermek, aki megköszönöd azt a sok mesét és történetet, amit tőlem olvastál. A jó Isten adjon erőt, egészséget édes anyádnak, hogy nevelhessen téged, s találjon benned vigasztalást! — **Katz Teréz, Szatmár.** Most kezd a betűvetést s első betűiddel nagyapót üdvözlöd. Elgyönyörködtem a te első betűidben és benned is, akinek kicsi szívéből nagy szeretet árad felém. Hát csak irj szorgalmasan Terike, aztán levélről levélre széptűni fog az írásod s nagy lesz az örömed neked is, édes anyádnak is, akinek tolmácsold meleg üdvözlömetet. — **Kain Irén, Brassó.** Örvendek az örömednek, mit a könyv szerzett neked. Szívvel kívánom, hogy gyakran legyen hasonló örömed. — **Vogel Edith, Nagyenyed.** Nemesak te örültél az üzenetnek, de örült anyuka is, aki azt mondta, hogy senki sem tud oly kedvesen és okosan írni a gyermekeknek, mint nagyapó. A jó Isten ajándéka az, édes unokám, ha megtalálom az utat a gyermekek, s — van okom hinni — a nagyok szívéhez is. Ha szomorú vagy te is, anyuka is, hogy oly csúnyán bántak el zsidó testvéreinkkel és a templomokkal, ezen nem csudálkozom. Szomorú e miatt minden jóérzésű ember. Én sajnálom a templomrombolókat is, mert „nem tudták, mit cselekszenek”. Már pedig sajnálatraméltó az oly ember, aki nem tudja, mit cselekszik. Anyukádnak tolmácsold viszont jó kívánságaimat. — **Halász Lajos, Szatmár.** Így, látod-e, így kell beszámolni, ahogy beszámoltál a nyári utazásodról. — **Bodnár Mariska, Kovin, Jugoszlávia.** Dicséretes munkát végeztél Róka Píróka levelének a helyreigazításával.

FEJTŐRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

A megfejtések beküldésének határideje a rejtvények megfejtését követő hónap 10-ik napja.

SZAMREJTVENY.

Beküldték: Kovrig gyerekek.

22 2 8 24 26	Evőeszköz.
25 14 24 26 12 18 19	Tó.
10 14 13 11 19 26	A hadseregben sok van.
9 7 17 14	A tanuló rendszeren tintával ír bele.
23 8 20	Erdélyi folyó.
13 6 8	A nyár ellentéte.
1 16 10 9	Miklós kényeztető neve.
3 4 5 6 7	Egy szín.
15 21 7	Ez lesz a hóból, ha elolvad.

Megfejtése egy népdal első sora.

PÓTLÓREJTVENY.

Beküldte: Moldvai Marika.

- aradi csom.
- lom
- ándor
- lma
- ndor
- ós
- kos
- amu.

Egy híres költő neve.

Cimbora képes gyermeklap

Szerkesztősége: Bațanii-Mici (Kisbaczon) u. p. Bațanii-Mari (Nagybaczon) jud. Treiscaune (Háromszék megye). E címre küldendők a Cimbora részére szánt kéziratok, az E'ek nagyapóhoz írott levelek és rejtvény-megfejtések.

Kiadóhivatala: Satumare (Szatmár) Str. Petru Rareș (Petőfi uca) 43. A kiadóhivatalhoz küldendők a Cimbora előfizetési bejelentései, díjai, könyvrendelések és mindennemű a lap küldését, megszüntetését célzó közlemény.

Előfizetési ára negyedévenként:

Romániában: 100 lei

Csehszlovákiában: 20 csehszlovákiai korona

Magyarországon: 3 pengő

Jugoszláviában: 50 dinár.

ELLENZÉK

a legrégebb
és legelterjedtebb
magyar napilap

*

Színház, művészet, zene, Sport,
Sakk, Radio, Automobil rovatok,
Irodalmi melléklet

CLUJ (KOLOZSVÁR) Str. UNIVERSITATII 8

Január 30.-ig meghosszabbítjuk a Cimbora ingyen könyvajándékainak szétosztását!

Minden olvasónknak lehetővé tesszük e pompás
ifjusági könyvek megszerzését!

Igaz és őszinte örömmel tölt el bennünket az a váratlan nagyfokú érdeklődés, melyet ingyen könyvajándékokkal kapcsolatban olvasóink körében tapasztaltunk. Éreztük és tudtuk, hogy amikor ezt az ingyen könyvajándékot kihirdetjük, olvasóink kivétel nélkül nagyra fogják értékelni ezt az igazán rendkívüli alkalmat, amellyel módot nyújtunk előfizetőinknek, hogy értékes, szép kiállítású és magas irodalmi értékű könyvhöz jussanak teljesen díjtalanul.

Mégis meglepett bennünket az a körülmény, hogy ez az érdeklődés még a legnagyobb várakozást is felülmuta: előfizetőinknek több mint fele vette már eddig igénybe az ingyen könyveket és még most is nap nap után érkeznek hozzánk levelek, melyben a határidő meghosszabbítását kérik azzal, hogy egyesek csak később tudják fél illetve egész évi díjaikat beküldeni.

Elhatároztuk tehát, hogy ingyen könyvajándékaink határidejét 1928. január 30-ig bezárólag meghosszabbítjuk és minden előfizetőnknek megküldjük az általa kiválasztott 4, 3 illetve 2 db. könyvet, ha előfizetését egy egész, háromnegyed illetve fél évre megújítja.

Előfizetőink a következő könyvekből válogathatnak:

Benedek: Edesapám falujában.
Gaál: Koldusvezető.
Hj. Gaál: Aladdin csodalámpája.
Farkas: A szerencsekeresők.
Herczeg: A bujdosó hábuk.
Lőrinczy: Mátyus földjén.
Móra: Csalavári Csalavér.
Tábori: Barlanglakók.

A fenti könyveket ingyen és bérmentve küldjük és pedig:

négy tetszés szerinti kötetet annak, aki 1928. jan. 1-től kezdődőleg 400 leiel egy évre;

három tetszés szerinti kötetet annak, aki 1928. jan. 1-től kezdődőleg 300 leiel háromnegyed évre és végül két tetszés szerinti kötetet annak, aki 1928. jan. 1-től kezdődőleg 200 leiel egy fél évre előfizet a Cimbora.

Miután a fenti kötetek mindegyike a könyvesboltban 30 leibe kerül, a kedvezményt igénybevevő egész éves előfizető a Cimboraért mindössze 280 leit, a háromnegyed éves 210 leit és a fél éves előfizető mindössze 140 leit fizet, mert a különbözetet jó könyvekben kapja vissza.

A január 30-ig meghosszabbított határidőt most már semmi esetre sem hosszabbíthatjuk meg, kérünk tehát mindenkit, hogy amennyiben könyvedvezményükre igényt tart, előfizetését úgy küldje be, hogy az hozzánk eddig a terminusig beérkezzen.

Magyarországi, csehszlovákiai és jugoszlávjai előfizetőink is igénybevehetik a fenti kedvezményeket, azonban tőlük a következő postaköltség megtérítését kérjük:

Magyarországba könyvenként 20 fillér.

Csehszlovákia könyvenként 1 korona.

Jugoszláviába könyvenként 2 dinár.

Amennyiben ajándott küldést kívánnak, úgy még további 40 fillér, 3 kor., illetve 4 dinár küldését kérjük.

Ha tehát igényt tartotok a könyvekre, úgy siessetek a díjak beküldésével, mert január 30. után semminemű ingyen könyvijelést nem vehetünk figyelembe.

CIMBORA KIADÓHIVATALA.